

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.4

APRILL

1996

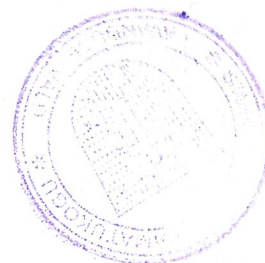
Avanduse valla 1996.a. eelarve

KULUD (tuh.EEK)

1. Valitsemise kulud kokku:	645,4
1.1. Avanduse vallavalitsus	617,4
1.2. Vallavalitsuse reserv	28,0
2. Hariduse kulud kokku:	8643,0
2.1. Simuna PK ehitus	7700,0
2.2. Simuna PK	531,8
2.3. Käru Algkool	118,6
2.4. Muusikakool	133,5
Hariduse muud kulud	159,1
3. Kultuuri ja spordi kulud kokku:	336,3
3.1. Simuna Rahvamaja	173,5
3.2. Käru Rahvamaja	25,7
3.3. Simuna Raamatukogu	72,1
3.4. Simuna Rahvamaja remont	65,0
4. Meditsiin ja veterinaaria kokku:	32,1
4.1. Vallaarst	22,8
4.2. Veterinaar teenistus	9,3
5. Heakord ja kalmistu kokku:	222,2
5.1. Heakord	162,2
5.2. Kalmistu	60,0
6. Valla sotsiaalkulud	106,5
7. Elamumajandus	96,8
8. Korrakaitse	0,0
9. Muud kulud	199,8
Päästeteenistus	497,0
Volikogu reservfond	0,0
Jäk kokku:	10779,1

TULUD (tuh.EEK)

1. Üksikisiku tulumaks	771,0
2. Maamaks	670,0
3. Muud tulud	65,1
3.1. trahvid	14,0
3.2. riigilõiv	5,0
3.3. loodusvarad	2,0
3.4. bussi kasutamine	10,0
3.5. töövihikud	9,0
3.6. muusikakool	7,0
3.7. kauplemisluba	3,0
3.8. muud	15,1
4. Päästeteenistus	497,0
5. Toetus riigieelarvest	961,0
6. Põhikooli ehitus	7200,0
7. Simuna rahvamaja rem.	65,0
8. Teistelt omavalitsustelt	50,0
9. Laen	500,0
Kõik kokku:	10779,1



1996.a. eelarve - mis saab edasi ?

Eelarve, mille Avanduse Vallavolikogu kolmandal lugemisel 22.märtsil 1996.a. vastu võttis, võib nimetada kriisi eelarveks. Piltlikult öeldes oli volikogul valida kahe halva vahel - võtta eelarve kõigile alafinantseerimistele vaatamata tasakaalustatuna vastu või mitte vastu võtta ja vastavalt "Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele" muutuda tegevusvõimetuks ja laiali minna. Mis on siis põhjuseks, et Avanduse valla eelarve muutub aasta-aastalt pingelisemaks? Kindlasti on siin mitmeid põhjusi, kuid minu arvates on peamine riigikogu poolt kohalike omavalitsuste eelarvetesse tulude planeerimise ebastabiilsus. Tulubaasi, mis koosneb põhiosas eraldistest riigimaksudest ja dotatsioonist, ning selle arvestamise meetodikat on muudetud igal aastal. Järgjärgult määrab riigikogu omavalitsustele eraldised riigimaksudest, mis ei arvesta inflatsiooni. Näiteks maamaks, mis on 100% meie tuluks, pigem väheneb, kui suureneb. Samas on vähendatud üksikisiku tulumaksu osa 56%-le (1995.a. oli see 52%). Veel 1994.a. laekus ettevõtte

tulumaksust 35% kohalikesse eelarvetesse. Kaks viimati nimetatud maksuliiki on minu arvates olulised peale inflatsioonikindluse ka seetõttu, et omavalitsustel on suhteliselt kerge kontrollida esitatut ja tegeliku vastavusi majandustegevuses. Maksuametil käib seni üksikisiku tulumaksu administreerimine selgelt üle jõu. Teine oluline moment, mis suurendab kohalike omavalitsuste sõltuvust riigivõimust, on dotatsiooni osatähtsuse suurenemine eelarvetes. Dotatsiooni arvestamise meetodikas on rahandusministeeriumis tänaseks loobunud kulude normatiivist, mis lahtiseletatult arvestab näiteks infrastruktuuri olemasolu ja objektiivseid kulusid, mida sõltuvalt erinevaist piirkondadest tuleb finantseerida. Momen dil kehtivaks kriteeriumiks on nn. "pearaha" s.t. tulu ühe elaniku kohta. Sellega seoses on raskemas olukorras väiksema rahvaarvuga ääremaa vallad, kus on suhteliselt palju struktuuriüksusi, mida finantseeritakse eelarvest, ja madal sissetulekute tase.

Järg. lk.2

Algus lk. 1

Sisuliselt süveneb protsess, kus me ei saa oma tuludebaasi muutmiseks midagi olulist ette võtta. Samas peaks üldtunnustatud põhimõtetest lähtudes omavalitsuse üks põhiülesandeid olema kohaliku elu ja majanduse mõjutamine läbi eelarvepoliitika. Tõsi küll, Eestis kehtib formaaljuridiliselt kohalike maksude seadus, mis aga valdade jaoks on rohkem teoreetiline. Ei ole arvatavasti majanduslikult otstarbekas rakendada Avanduse vallas näiteks reklaamimaksu, mootorsõidukite registreerimise maksu jne. Maksu administreerimine oleks kulukam kui tulu antud maksudest.

Nii ei jäägi muud üle, kui võtta laenu. Seda võimalust oleme sunnitud kasutama ka meie. Loomulikult on riigil põhjust muretseda üha kasvava omavalitsuste laenukoormuse pärast. Samas tuleks aga riigiisadel sügavalt analüüsida, miks omavalitsused seda teed on läinud. Kui laenu on mõeldud investeerimiseks infrastruktuuri või kapitaalhituseks, on see normaalne, kuid tean paljude kolleegide kogemust, et järjest enam kummitab valdu käibevahendite nappus. Ja see ei ole enam normaalne. Kusagil tuleb piir, kus ka laenamine enam ei aita. Arvan, et Avanduse vallas oleme jõudnud piirini või isegi ületanud selle. Loomulikult võib demagoogiliselt väita, et kas oli vaja avada Kärü algkool, teha senises mahus heakorratoid, pakkuda sotsiaalabi seda vajajatele, remontida teid, pidada

ülal muusikakooli jne. Kuid kui me loobume ettevõtmistest, mis meie jaoks on vajalikud, kas me saame enam rääkida omavalitsusest selle tõelises mõttes. Aga võib-olla ongi poliitike eesmärgiks niiviisi läbi viia omavalitsuste liitmine. Minu arvates kujundatakse ajakirjanduses avalikku arvamust selles suunas - omavalitsusi süüdistatakse sajas surmapatus ning ebakompetentsuses.

Juba teist aastat kasutasime eelarve projekti koostades põhimõtet, et iga struktuuriüksus planeerib oma alaeelarve, mis enne volikogusse jõudmist läbib kaks etappi - vallavalitsuse ja eelarvekomisjoni. Igapäevaseid vajadusi silmas pidades, et säilitada olemasolevat (arengust ei saa me rääkida), saime eelarve kulude poole suuruseks 5,239 miljonit krooni. Sellele oli vastu panna tulude poolele ca 3 miljonit. Siit võib lihtsa matemaatilise tehte abil välja arvutada, mitu % keskmiselt struktuuriüksustele vahendeid jäi. Lõpuks, pärast korduvaid volikogu eelarvekomisjoni ja vallavalitsuse ühisistumisi, seisime fakti ees, et üle on veel kulusid ca 0,3 miljoni krooni ulatuses ja neid ei saa lihtsalt läbi kriipsutada. Seetõttu otsustas volikogu võtta 0,5 miljonit krooni laenu, millega siis sisuliselt viidi eelarve tasakaalu. Sellegipoolest ei pääsenud me koondamistest. Mis saab järgmisel rahandusaastal pole teada, sest läbirääkimised valitsuse ja omavalitsuste vahel jätkuvad...

Sven Kesler, vallavanem

AVANDUSE VALLA 1995.A. EELARVE TÄITMISEST

1995.a. eelarve (9 kuud 01.04.-31.12.1995) tulude pool täideti 4043,0 tuhat krooni ehk 198,3% kinnitatud eelarvest koos riigieelarvest eraldatud investeringutega Simuna Põhikooli juurdeehituse jätkamiseks ja pikaajalise pangalaenuga Hoiupangast (600,0 tuhat krooni) samuti Simuna Põhikooli ehituse jätkamiseks. Võetud laenu tagasimaksmise koormus langeb põhiliselt selleks aastaks eraldatud riiklikele investeringutele (7200,0 tuhat krooni). Kui aga lahutada tulude poolest investeringud ja laen, saame täitmise 100,6% (2052,0 tuhat krooni).

Kulude eelarve täideti koos investeringute finantseerimisega 195,2%, ilma investeringuteta 100,4% (2048,0 tuhat krooni).

Rahaliste vahendite saldo eelarvelisel pangakontol oli aasta lõpul 92,0 tuhat krooni. Olukorda pingestab aga fakt, et 01.01.1996.a. seisuga moodustasid tasumata arved hankijatele ja töövõtjatele kokku 385,7 tuhat krooni.

Suurimad kreditorid olid:

A/s Antaares	237,0 tuhat	Simuna Põhikooli juurdeehitus
A/s Vestur	41,0	kütteturba eest
V-Maarja Vallavalitsus	38,2	õpilaskohtade eest V-Maarja Gümnaasiumis
Rakke Vallavalitsus	47,7	õpilaskohtade eest

Salla Põhikoolis ja Rakke Keskkoolis

Käesolevaks ajaks on võlgnevused osaliselt likvideeritud, kuid siiani on tasumata õpilaskohtade eest V-Maarja ja Rakke Vallavalitsusele, osaliselt a/s-dele Antaares ja Vestur.

Reet Naaris, pearaamatupidaja

AMBULATOORIUMIL NÜÜD EKG APARAAT

Möödas on üleriigiline südamenädal, mis korraldati südamehaiguste vältimiseks vajalike abinõude teadvustamise eesmärgil. Üsnagi oluline osa tervisehädade ennetamises on kõrge vererõhu avastamisel ja edasisel ravil. Kõrge vererõhk ei pruugi esile kutsuda muutusi inimese enesetundes ja seega on soovitatav vähemalt kord aastas pöörduda arsti poole oma tervise kontrollimiseks.

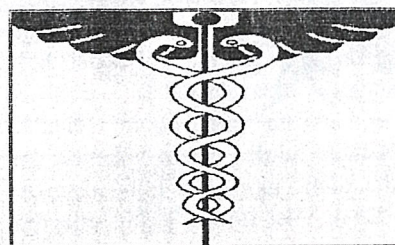
Mul on väga hea meel teatada, et Valle Kommuun Norrast kinkis Simuna Ambulatooriumile ~52 tuhat krooni aparatuuri ostmiseks. Nüüd on meil olemas kõrgeklassi EKG aparaat. Võimalik on kontrollida südame tööd, veresuhkrut, kolesterooli.

Unustada ei tohi ka täiskasvanute kaitsepookimist difteeria vastu. Samuti panen lastevanematele südamele, et kodused lapsed saaks vaktsineeritud. Vastunäidustused on väga piiratud ning kasutusel on kõrge kvaliteedilised vaktsiinid Soomest ja Prantsusmaalt.

Tuletan meelde arsti vastuvõtuajad Simuna Ambulatooriumis: E-K 9.00 - 13.00
N 14.00 - 17.00
R 9.00 - 13.00

Telefon 37-131. Peale vastuvõtuaega saab arsti kätte telefonil 37-145.

Ootame Teid kõiki oma tervist kontrollima!



Eda Arusoo,
vallaarst

SÕPRUSVALD - VALLE KOMMUUN NORRAST

MAAREFORMIST

27.märtsil 1996.a. kirjutati alla ametlikule koostöö- ja sõpruslepingule Avanduse Valla ja Valle Kommuuni vahel. See on loomulikult jätkuks kahe valla suhete arengus. Kontaktid algasid 1995.a., mil Valle Kommuuni delegatsioon viibis meie kutsel jaanipäeva paiku siin. Vastuvisiidi tegime sama aasta augustis.

Tõuke suhete loomisele kahe valla vahel andsid analoogsed sõprussuhted meie naabri V-Maarja Valla ja Sirdali Kommuuni vahel. Nende suhted omakorda kasvasid välja kogudustevahelisest suhtlemisest Avispea kirikuga.

Valle Kommuun asub Norra suurimast lõunapoolsest linnast Kristiansandist 150 km põhjas Setesthali orus, kus peale Valle asub veel neli kommuuni. Looduslikud tingimused on karmid, kommuun on oma territooriumilt meist üle kümne korra suurem, kuid sellest on üle 90% mägede all. Kõrgemad tipud ületavad kilomeetri piiri. Elanike arv on 1450.

Veel selle sajandi esimesel poolel ei olnud selle piirkonna elanike elujärg eriti kõrge, kuid hüdroenergia laiaulatuslik kasutuselevõtt Setesthali orus viiekümnendatel on enim majanduslikult igati õigustanud. Tänu sellele, et kommuun on elektrienergia tootmises ise osanik, laekub sealt lisatulu. Otrajõgi on suunatud läbi hüdroelektriliste turbiinide, mis omakorda on kõik rajatud kaljudesse. Põhilisteks tegevusaladeks on kommuunis elektrienergia tootmise kõrval põllumajandus, metsandus, turism ja käsitöö. Valles on suudetud väärtustada rahvuskultuuri ja oskuslikult seda turismis ära kasutada. Kohaliku rahvamuusika taset ilmestab fakt, et esinemas käidi Lillehammeri olümpiamängude avatseremoonial. Arvan, et Vallet külastanud kolleegid nõustuvad minuga, et kuigi on tegemist küllaltki eraldatud (mäed) ja kauge piirkonnaga (sisemaa), on edukalt suudetud vältida ääremaaks muutumist.

Märtsis siin käies avaldas nende delegatsioon soovi kutsuda meie rahvamuusikud ja mõni tantsupaar augustis toimuvale festivalile Valles. Sealsed talupidajad saatsid siinsetele kolleegidele kirja kontaktide loomiseks. Samuti oleme suutnud koostöö võimalusi ettevõtluse vallas.

Sõlmitud leping on raamleping, tegelik koostöö ja kultuurihariduse alane vahetus vormistatakse käesoleva lepingu lisadena. Tahan veel rõhutada, et vallavalitsuse ülesanne peaks olema eelduste loomine omavaheliseks suhtlemiseks, konkreetsete projektid saavad toimuda ainult mõlemapoolsete huvigruppide-isikute initsiatiivil. Loomulikult on üheks takistuseks keeleprobleem, kuid samas loob vajadus võõrkeelt kasutada hea motivatsiooni enda täiendamiseks.

Usun, et erinevale majanduslikule olukorrale vaatamata on väga palju inimlikult ühist, mis meid lähendab ja koostööle kutsub. Head pealehakkamist!

Sven Kesler, vallavanem

Maareformi seadus võeti vastu 17.oktoobril 1991.a., kuid juba enne seda olid alanud ümberkorraldused maakasutuses: taluseaduse alusel moodustati maaüksusi juba 1990.a. Esimene taluperemees Avanduse vallas on Jaan Miller. Kokku moodustati taluseaduse alusel 25 uut maaüksust, millest ainult Kopli talu on tänaseks oma tegevuse lõpetanud. Õigusjärgsuse alusel on tagastatud veel 51 katastriüksust. Samuti eksisteerib arvukas põllumajandusliku maa ajutiste kasutajate ja majaanike seltskond, kelle enamikust peaks maareformi lõpuks saama ka majaanikud.

Et maade tagastamine on saanud hoo sisse, tahaks järgnevalt pöörduda just nende inimeste poole, kellele ei ole Avanduse vallas maid tagasi saada, vaid kes peavad seda ostma.

Maareformi seaduse §22 (2) sätestab, et ostueesõigusega saavad maad osta isikud, kellele maa on antud põliseks kasutamiseks Eesti NSV taluseaduse alusel või kellel on õigus maad osta hoonete omanikena vastavalt eelnimetatud seaduse §-dele 7, 8, 9, 10 ja 21 või kellele maad ei tagastatud osaliselt või tervikuna, kuna see on antud teisele füüsilisele isikule põliseks kasutamiseks seaduslikus korras Eesti NSV taluseaduse alusel. Viimati mainitud isikutel on õigus osta nn. vaba maad (maa, mille suhtes ei ole õigustatud subjekte või mis on kompenseeritud).

Käesoleval aastal tahaks käima saada maade eelisostuõigusega erastamise ja seda eelkõige elamukruntide osas. Kuna praegu on maade tagastamisel palju soovijaid (järjekord ulatub oktoobrisse), tahaks võimalikult kiiresti saada informatsiooni selle kohta, kes soovivad oma elamukrunte erastada, et oleks võimalik töid ette planeerida. Krundi erastaja peaks teadma, et maa müük toimub õigusvastaselt võõrandatud vara kompenseerimisel välja antud väärtpaberite, rahvakapitali obligatsioonide (EVP kroonide) või raha eest. Maa ostuhind tasutakse kas korraga, pikaajaliste maksetena 50 aasta jooksul või muul viisil osade kaupa Eesti Vabariigi valitsuse poolt kehtestatud korras. Kinnistu mõõdistamise ja vormistamise kulud tuleb aga tulevasel omanikul tasuda sularahas (arvan, et see summa on elamukrundi puhul suurusjärgus 2000.- kuni 2500.- krooni). Viimati mainitud kulud tuleb tasuda enne maaüksuse katastrisse kandmist.

Selleks, et erastamise protsess käima panna, peab majaanik kirjutama vastavasisulisel avalduse ja lisama sellele Lääne-Viru hooneregistri maakonnatalituse õiendi hoonete kuuluvuse kohta ning varuma piirimärkideks raudtorusid pikkusega vähemalt 0,8m ja läbimõõduga 20-40 mm.

Ärge unustage, et EVP kroonid kehtivad kuni 1998.a. lõpuni - seega veel kaks aastat.

Lembit Lükk,maanõunik

Head lapsevanemad!

Kevad on käes ja lastel õues tegevust küllaga. Aga pika talve jooksul on õpetused - manitsused ununenud ning kiputakse tegema seda, mida ei tohi.

Üks paik, mis lapsi ligi tõmbab, on allikas. Iseenesest on see ju tore. Halb on aga see, et allikasse loobitakse prahti, pekstakse puruks pudeleid ja isegi tapetakse konni. Oleks hea lastele meelde tuletada, kuidas looduses käituda. Koolis on sellest küll räägitud ja peetakse plaani korraldada allikal koristustalgud.

Veelgi hullem on vanas pastoraadihoones käimine. Kuna majal pole uksi-aknaid, on sissepääs prii. Uljaspäid ei kohuta ka see, et maja on varisemisohtlik. Lastele tuleks südamele panna, et põnevus ei kaalu üle nende elu ega tervist.